

SÄRSKILD SAMMANSTÄLLNING

- över miljöbedömningen av fördjupning av översiktsplanen för Strömstads kommun, FÖP Södra kustområdet

Vad är en särskild sammanställning?

När en översiktsplan är antagen ska kommunen, enligt 6 kap 16§ i miljöbalken (MB), upprätta en så kallad särskild sammanställning över miljöbedömningen. Den ska redovisa på vilket sätt miljöaspekterna har integrerats i planen och vilka slutsatser som dragits beträffande risk för betydande miljöpåverkan. I den särskilda sammanställningen ska också redovisas hur synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen har beaktats under planprocessen samt skälen till eventuellt val av alternativ. Slutligen innehåller en särskild sammanställning en redogörelse för vilka åtgärder kommunen avser att vidta för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som ett genomförande av planen medför.

En särskild sammanställning ska hållas tillgänglig för alla som kommunen samrått med, d v s när det gäller en översiktsplan även för allmänheten.

Miljöbedömningen

Planprocess

Planprocessen inleddes 2006 med ett programskede. Syftet med programmet var att tidigt väcka frågor och engagera boende. Miljökonsekvenser beskrevs därför inte i programhandlingen.

Många av de synpunkter som inkom under programskedet handlade om behovet av kommunalt vatten och avlopp. Tjärnö Samhällsförening och flera föreningar på Rossö (Rossö samhällsförening, Rossö Hembygdsförening och Rossö Lek- och idrottsförening) lämnade utförliga yttranden där bl a miljöaspekter togs upp. Länsstyrelsen tog upp frågan om att en MKB måste tas fram och framhöll vikten av att kommunen i ett långsiktigt perspektiv hushållar med utvecklingsresurser i kustområdet.

Efter programskedet drevs processen vidare enligt plan- och bygglagens bestämmelser för översiktsplan och miljöbedömningen påbörjades. En miljökonsekvensbeskrivning har redovisats i samråds-, utställnings-, - respektive antagandehandlingen.

Metod för miljöbedömningen

I miljökonsekvensbeskrivningen beskrevs i samtliga skeden påverkan och konsekvenser av planförslaget utifrån övergripande struktur, vattenmiljö, naturmiljö, friluftsliv, kulturmiljö, landskapsbild samt hälso- och säkerhetsaspekter. Förslaget stämde av mot de nationella miljömålen och särskilt mot fyra lokala miljömål samt mot gällande miljö kvalitetsnormer. I miljökonsekvensbeskrivningen redovisades även i vilka avseenden planförslaget bedömdes leda till betydande miljöpåverkan liksom frågan om planens förenlighet med riksintressen.

Inom ramen för miljöbedömningen studerades ett nollalternativ, vilket användes som ett jämförelsealternativ. Nollalternativet beskrevs som en förmodad utveckling om planförslaget inte skulle antas och därmed att ÖP 2002 skulle fortsätta att gälla som översiktsplan för södra kustområdet tills ny kommuntäckande översiktsplan var antagen. Ingen alternativ utbyggnadsstruktur studerades närmare. Diskussioner fördes däremot med samhällsföreningarna om möjliga och alternativa utbyggnadsområden på öarna.

Avgränsning av miljökonsekvensbeskrivningen

Kommunen genomförde 2009 samråd om avgränsning av MKB för planen som ett första steg i miljöbedömningen. Inför samrådet tog kommunen fram ett underlag, daterat 2009-04-30, med en redovisning av planarbetets huvudsakliga inriktning och av vilka miljöaspekter kommunen bedömt var viktiga att beakta. Den geografiska avgränsningen redovisades i två kartbilagor. Länsstyrelsen kommenterade samrådet i ett skriftligt yttrande, daterat 2009-06-19. Länsstyrelsen uttryckte då att man i stort var ense med kommunen och att kompletterande synpunkter skulle lämnas när planarbetet konkretiserats.

Kommunen genomförde ett förnyat samråd med en handling daterad 2011-09-16 som underlag. Kommunen listade då följande aspekter som miljökonsekvensbeskrivningen skulle inriktas på:

- naturmiljö, påverkan på naturmiljön i kustområdet som helhet inklusive marina värden, ev risk för påtaglig skada på riksintresset (MB 3 kap)
- friluftsliv, påverkan på strandskyddsområde med avseende på tillgänglighet, ev risk för påtaglig skada på riksintresset (MB 3 kap)
- kulturmiljö, påverkan på kulturlandskapet som helhet, ev risk för påtaglig skada på riksintresset Rossö-Rundö (MB 3 kap)
- opåverkade områden, risk för fragmentering av landskapet, påverkan på landskapsbild inom nationallandskapet, ev risk för påtaglig skada på riksintresset (MB 4 kap)
- vattenfrågor, vattenkvalité, utsläpp av kväve och fosfor, vattenförekomster i enlighet med vattendirektivet
- hälsa och säkerhet, påverkan till följd av ökad trafik inom planområdet
- översvämningssproblematik
- miljö kvalitetsnormer, planeringens eventuella påverkan på om MKN för luft och vatten kan uppfyllas
- avstämning mot relevanta lokala miljömål

Länsstyrelsen redovisade 2011-10-12 följande bedömning i ett skriftligt yttrande:

”Länsstyrelsen anser att de aspekter som MKB: n föreslås redovisa är förhållandevis omfattande, men täcker också väl in de frågeställningar som kan bli aktuella inom planområdet. När planarbetet har konkretiserats bör kommunen också värdera i vilka geografiska områden man kan förvänta sig en betydande miljöpåverkan och fokusera på att beskriva dessa. Det är då rimligt att valet av relevanta aspekter kan komma att variera från område till område. Det är också viktigt att belysa den betydande miljöpåverkan som sker genom pågående markanvändning.”

Integrering av miljöaspekter och hur synpunkter har beaktats

Synpunkter i samrådsskedet

Många synpunkter under samrådet berörde på ett eller annat sätt miljöaspekter. Synpunkter som direkt berörde miljöbedömningen var att:

- Konsekvensbeskrivningen behöver utvecklas med avseende på om planförslaget innebär påtaglig skada på riksintressen.
- Föreslagna bostäder vid Lovécentret kommer att påverka naturmiljön negativt.
- Föreslagna områden för småbåtshamnar innebär påverkan på marina värdena.
- Riskfrågor m a p höga vattenstånd och stranderosion bör belysas bättre.
- Planen behöver ge bättre stöd för bevarande av kulturmiljövården inom riksintresseområdet Rossöhamn.
- Frågor om kollektivtrafik och gång- och cykelvägar behöver fördjupas.
- Skydd av värdefull natur liksom bevarande av odlingsmark är frågor som behöver lyftas ytterligare.

Synpunkter i utställningsskedet

Med avseende på miljöaspekter och beskrivningen av miljökonsekvenser inkom följande synpunkter:

- Ytterligare skydd av värdefulla områden kan diskuteras.
- Ifrågasätter en större utbyggnad av bryggor på Tjärnö, mitt emot Lindholmen.
- Det är bra att planen visar en tydligare och mer uttalad strategi och vilja från kommunen att tillvarata riksintresset för kulturmiljövård på Rossö.
- Allmänna synpunkter om vikten av hållbara transporter och fungerande kollektivtrafik
- Synpunkt om ändring av reservatsgräns

Hur synpunkter har beaktats

Synpunkter som framförts under planprocessen beträffande miljöaspekter och miljökonsekvenser har sammanfattningsvis beaktats enligt följande:

- Ett relativt stort område på Tjärnö, på kommunal mark norr om Lovécentret, fanns tidigt med i resonemangen som möjligt för bostäder och verksamheter. Det valdes bort inför samrådet, framförallt för att strandskyddsområde berördes och att en översiktlig bedömning indikerade risk för negativ påverkan på naturvärden. Området bedömdes lämpligt ur andra aspekter varför naturvärden och strandskyddsgränser studerades noggrannare inför utställning. En yta definierades som inte bedömdes komma i konflikt med höga natur- och friluftsvärden. Ett område lämpligt för utveckling av Lovécentret och viss förtätning med bostäder utmed Hättebacksvägen avgränsades. Särskilda skäl för att ta i anspråk mark inom strandskyddsområde redovisas i planen.
- Ytterligare några framtida bebyggelseområden togs bort eller modifierades under planprocessen till följd av miljöaspekter, bland annat hänsyn till naturvärden och svårigheter att lösa vatten och avlopp.
- Utredningsområde för småbåtshamn vid Garvik togs bort efter samråd. Det bedömdes inte vara lämpligt på grund av höga naturvärden. Föreslaget område för småbåtshamn på Tjärnö minskades.
- Områden känsliga för höga vattenstånd redovisades tydligare i planen efter samråd.
- Avgränsningen av R5, områden med höga naturvärden, har justerats underhand liksom rekommendationen för dessa områden och för öppen odlingsmark R4.
- Rekommendationen för R7 Område med höga kulturvärden, vilket omfattar riksintresse för kulturmiljövård, skärptes inför antagande vad gäller naturaspekten.
- Generella rekommendationer beträffande placering, utformning och anpassning till landskapet har förtydligats, för att planen ska kunna ge stöd vid prövning av ny bebyggelse i kulturlandskapet.

Slutsatser

Planen

God hushållning med naturresurser är en utgångspunkt i planen och stor vikt har lagts vid hänsyn till allmänna intressen, framförallt naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv. Nya bostäder och verksamheter ska därför huvudsakligen tillkomma samlat i anslutning till eller inom befintliga samhällsbildningar på Tjärnö, Rossö och i Överby. Genom föreslagen förtätning och komplettering ges förutsättningar för att södra kustområdet ska få ett förbättrat underlag för kollektivtrafik och annan service. Ny bebyggelse ska även placeras så att den kan anslutas till kommunalt vatten- och avloppsnät.

Därmed förstärks underlaget för den kommunala VA- anläggningen, vilket möjliggör en minskning av antalet enskilda avlopp som idag har innerskärgråden som recipient. På sikt bidrar detta till förbättrad vattenkvalité i kommunens vattenförekomster.

Ny bebyggelse ska prövas restriktivt i lägen utan anknytning till befintlig bebyggelse. Inom områden av betydelse för landskapsbilden, för odling och beten samt för friluftslivet ska enligt planen stor restriktivitet iakttas mot ny bebyggelse och inom områden av betydelse för naturvård och friluftsliv ska ny spridd bebyggelse undvikas helt.

Den naturinventering som utfördes under arbetet med planen gav underlag för att specifika hänsyn kunde tas till i första hand naturvärden men också till kultur- och friluftsvärden.

En komplettering gjordes också med ytterligare marina områden, i tillägg till de som tidigare pekats ut i naturvårdsplanen som värdefulla.

Områden med höga naturvärden, på land och i vatten, har i planen bundits samman till större områden med ett högt sammantaget värde. Planen är inriktad på att större arealer värdefulla naturområden ska få utökat skydd genom naturreservatsbildning eller genom andra skyddsformer.

Betydande miljöpåverkan

I planen dras slutsatsen att fortsatt utbyggnad av kommunalt vatten- och avloppssystem är viktig för att undanröja den risk för betydande miljöpåverkan som rådande va-situation innebär. Det konstateras i övrigt att utbyggnad av småbåtshamnar kan innebära betydande miljöpåverkan och att marinbiologiska värden behöver utredas om planen genomförs. När det gäller genomförande av förslaget område för verksamheter i Överby kan flera miljöaspekter, såsom störningar och riskfaktorer samt påverkan på landskapsbild och naturvärden, sammantaget innebära risk för betydande miljöpåverkan.

Integrering av miljöaspekter och behandling av alternativ

Miljöbedömningen har i och med att den ingått i planarbetet kunnat bidra till att synpunkter med avseende på miljökonsekvenser integrerats i planprocessens olika skeden, vägts in och ställts mot utvecklingsintressen. Konsekvensbeskrivningen bearbetades underhand i enlighet med de förändringar av planförslaget som gjordes efter samråd och utställning.

Förutom nollalternativet behandlades inga andra alternativ på strukturell nivå. Nollalternativet förlorade i betydelse när planprocessen nådde sitt slutskede.

I planen är miljökonsekvensbeskrivningen ett avsnitt i kapitlet Konsekvenser. I kapitlet ingår förutom miljökonsekvensbeskrivningen även en kortare beskrivning av ekonomiska och sociala konsekvenser.

Uppföljning och ansvar

Aktualisering av översiktsplan

Bedömningen av betydande miljöpåverkan i den fördjupade översiktsplanen för södra kustområdet kan ses över i samband med att kommunen, under kommande mandatperiod, prövar aktualiteten i den kommuntäckande översiktsplanen. Beslut om fördjupningens aktualitet kan också tas separat.

Detaljplaner

Förslag och rekommendationer i planen kommer vidare att följas upp i samband med detaljplaneläggning. Vid upprättande av detaljplan ska alltid en bedömning göras av om det finns risk för betydande miljöpåverkan och därmed behov av att genomföra miljöbedömning och upprätta en särskild miljökonsekvensbeskrivning.

Förhandsbesked och bygglov

Intentionerna i översiktsplanen och planens rekommendationer beaktas vid prövning av förhandsbesked och bygglov.

Skydd av områden av värde för naturvård och friluftsliv

Det är aktuellt att följa upp rekommendationerna i översiktsplanen vid framtida översyn och omarbetning av naturvårdsplanen. För att säkerställa bevarande av höga natur- och friluftsvärden i områden som i planen fått rekommendationen R5 är det lämpligt att överväga och prioritera någon form av områdesskydd. Länsstyrelsen har under planarbetet ställt sig positiv till sådana åtgärder.

Strömstads kommun
Miljö- och byggförvaltningen

Anna Wallblom
Miljöplanerare